

МІНІСТЕРСТВО УКРАЇНИ У СПРАВАХ СІМ'Ї, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

**Збірник
НАУКОВИХ ПРАЦЬ**

Випуск 12

Київ - 2007

ЗМІСТ

I НАУКОВИЙ НАПРЯМ

ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

Ю.О. Павленко Перспективи збірної команди України на Іграх ХХІХ Олімпіади у Пекіні	4
В.О. Дрюков Загальні аспекти науково-методичного та медичного забезпечення в олімпійському спорті	33

II НАУКОВИЙ НАПРЯМ

ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

М.В. Дутчак Основні положення концепції гуманізації процесу залучення населення до рухової активності в Україні	47
---	----

III НАУКОВИЙ НАПРЯМ

НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ТА МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ЗБІРНИХ КОМАНД

Н.В. Вдовенко Водно-сольовий баланс і терморегуляція організму спортсменів та його корекція в умовах жаркого клімату	54
С.В. Дрюков Ефективність різних компонентів змагальної діяльності кваліфікованих спортсменів в триатлоні	60
А.Б. Колосов Динаміка психологічної готовності спортсменів на заключному етапі змагального періоду (на прикладі збірної команди України з легкої атлетики за результатами ЧС 2007)	65
Вимоги до написання статей	71

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ГУМАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ЗАЛУЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ДО РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ В УКРАЇНІ

Дутчак М.В.

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Анотація. Дутчак М.В. Основні положення концепції гуманізації процесу залучення населення до рухової активності в Україні // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. – 2007. – №12. – С. 47-53. У статті розглянуті основні положення концепції гуманізації процесу залучення населення до рухової активності в Україні: 1) орієнтація державної політики на створення умов для активного дозвілля, формування здорового способу життя, зміцнення здоров'я і профілактики хронічних неінфекційних захворювань; 2) визначення кожної людини як головного об'єкта і суб'єкта процесу залучення до рухової активності; 3) облік інтересів, потреб і слабкостей конкретної людини в процесі залучення її до рухової активності; 4) гарантування добровільності у виборі кожною людиною форм і засобів рухової активності; 5) надання рівних можливостей кожній людині в доступності занять руховою активністю; 6) забезпечення високоморальних взаємин між всіма учасниками спортивного руху, повага до свободи і гідності кожної людини; 7) сприяння самоудосконаленню і гармонійному розвитку особи в процесі залучення до рухової активності.

Ключові слова: гуманізм, рухова активність, населення, спорт для всіх, фізичне виховання, людина.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій

Гіподинамія, в поєднанні з іншими чинниками ризиків для здоров'я – тютюнопаління, незбалансоване харчування, надмірним споживанням алкоголю, екологічні проблеми, спричиняє суттєве зростання неінфекційних захворювань в Україні, починаючи з другої половини ХХ століття. Це призводить до збільшення кількості випадків передчасної смерті, передусім у чоловіків працездатного віку, та скорочення очікуваної тривалості життя громадян.

За рівнем охоплення населення руховою активністю Україна суттєво поступається провідним країнам світу. З-поміж причин такого стану відмітимо наявну суперечність між гуманістичною суттю рухової активності й відсутністю фундаментальних теоретико-методологічних досліджень його переорієнтації в інтересах конкретної людини.

Аналіз досліджень С.В.Барбашова [2], В.М.Кряжа [11], М.В.Чуклова [20], Б.М.Шияна [21] та інших вчених показав, що питання гуманізації фізичного виховання різних груп населення вивчаються переважно лише на прикладі дитячої та молодіжної вікових груп. Практично відсутні дослідження щодо його особливостей для осіб працездатного та похилого віку.

У теорії та практиці спорту отримано певні знання щодо забезпечення реалізації його гуманістичного потенціалу (В.І. Жолдак [6], А.А. Ісаєв [9], Л.І. Лубишева [14], В.І. Столяров [17], В. Усаков [19] та ін.). Водночас наведені роботи стосуються лише окремих аспектів удосконалення поведінки учасників спортивних змагань і технологічних рішень стосовно поліпшення

організації залучення до спортивних занять в основному дітей та молоді.

Загалом слід відмітити, що в проведених наукових дослідженнях ще не знайшли всебічного висвітлення проблеми гуманізації процесу залучення до рухової активності населення в Україні. Для цього процесу ще характерні ознаки дегуманізації та авторитаризму, що залишилася від радянської системи фізичного виховання та спорту і через суб'єктивні й об'єктивні причини не зазнали змін в нових умовах соціально-економічного розвитку Української держави. Відсутність концептуальних підходів, які б дали змогу визначити методологічні засади формування вітчизняної системи спорту для всіх, стримує процес підвищення рівня залучення населення України до рухової активності як важливого чинника здорового способу життя. Тому систематизація поглядів та розуміння процесів спрямування фізичного виховання різних груп населення на інтереси та потреби конкретної людини заради її розвитку вимагає окремого дослідження.

Зв'язок із науковими планами. Робота виконана відповідно до теми 1.3.1. „Управлінські та педагогічні засади гуманізації масового спорту в Україні“ Зведеного плану науково-дослідної роботи у галузі фізичної культури і спорту на 2006-2010 роки (№ державної реєстрації 0107U000496).

Мета досліджень – теоретичне обґрунтування концепції гуманізації процесу залучення населення до рухової активності як основи формування системи спорту для всіх в Україні.

Методи досліджень

У дослідженні використовувались наступні методи: системний метод, метод порівняльного

аналізу, метод абстрагування, узагальнення та аналогії, метод історичного та логічного аналізу використаних джерел.

Результати досліджень та їх обговорення

Концепція – це система поглядів, розуміння певних явищ, процесів, набір доказів під час побудови наукової теорії; єдиний визначальний задум вченого [18, с. 381].

Концепція гуманізації процесу залучення населення до рухової активності розроблена з метою визначення методологічних засад формування системи спорту для всіх в Україні.

Нормативно-правовою основою цієї концепції стали положення Конституції України (статті 3, 21, 23, 49), законодавчі акти, укази

Президента України, рішення Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади України, що спрямовані на розв'язання проблем гармонійного розвитку людини, підвищення рівня рухової активності широких верств населення, їх оздоровлення, удосконалення соціуму.

Концепція гуманізації процесу залучення населення до рухової активності в Україні бачиться як система поглядів стосовно напрямів впровадження гуманізму та подолання авторитаризму вітчизняної системи фізичного виховання різних груп населення.

Графічне зображення напрямів гуманізації процесу залучення населення до рухової активності як методологічної основи формування системи спорту для всіх в Україні подано на рис. 1.

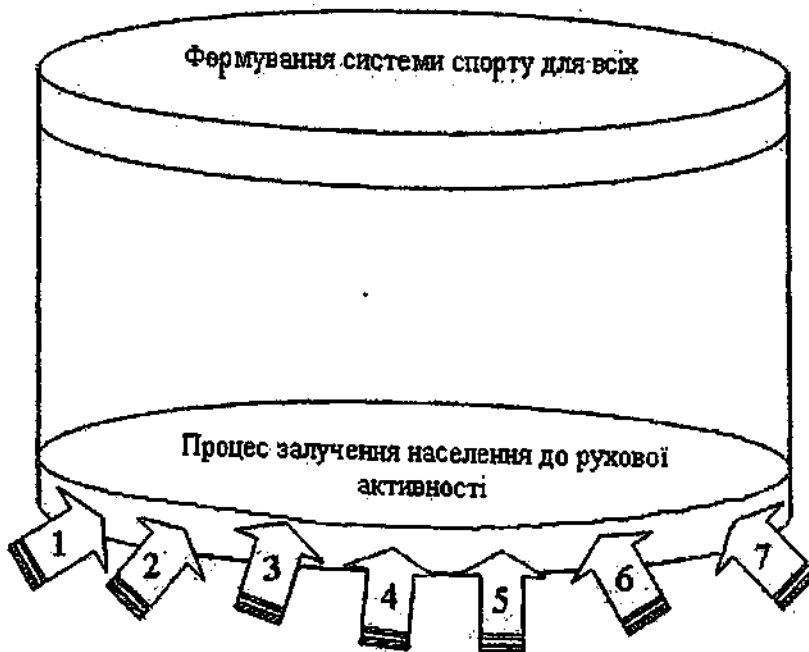

Рис. 1. Напрями гуманізації процесу залучення населення до рухової активності як методологічної основи формування системи спорту для всіх в Україні (умовні позначення в тексті)

Вказані напрями систематизовано та окреслено таким чином:

1. Орієнтування державної політики на створення умов для активного дозвілля, формування здорового способу життя, зміцнення здоров'я та профілактики хронічних неінфекційних захворювань.

2. Визначення кожної людини головним об'єктом та суб'єктом процесу залучення до рухової активності.

3. Врахування інтересів, потреб та здібностей конкретної людини в процесі залучення її до рухової активності.

4. Гарантування добровільності у виборі кожною людиною форм та засобів рухової активності.

5. Надання рівних можливостей кожній людині у доступності занять руховою активністю.

6. Забезпечення високоморальних взаємин між всіма учасниками спортивного руху, повага до свободи і гідності кожної людини.

7. Сприяння самовдосконаленню та гармонійному розвитку особистості в процесі залучення до рухової активності.

Розглянемо основні положення кожного з наведених напрямів гуманізації процесу залучення населення до рухової активності в Україні.

Орієнтування державної політики на створення умов для активного дозвілля, формування здорового способу життя,

зміцнення здоров'я та профілактики хронічних неінфекційних захворювань.

Державна політика має на меті своєчасне виявлення проблем, які викликають стурбованість у суспільстві, їх аналіз, встановлення причин виникнення, підготовку програм, спрямованих на розв'язання цих програм, забезпечення впровадження відповідних механізмів та управлінських рішень.

Пріоритетність гуманістичних орієнтирів посідає особливе місце у формуванні та реалізації державної політики в Україні, суспільство якої не так давно позбулося авторитарного соціального устрою і ще багато в чому дотримується його принципів та ідеалів. Це повною мірою стосується галузі фізичної культури і спорту та розглядається як базис для здійснення загальносистемних реформ заради використання наявних та потенційних ресурсів цієї галузі для задоволення потреб розвитку та життєдіяльності людини.

Важливою складовою гуманізації фізичного виховання різних груп населення є збереження власне життя людини – найважливішої цінності суспільства. Питання збільшення уваги до оздоровчих можливостей рухової активності в тій чи іншій формі виникають в Україні вже понад п'ятдесят років. Водночас вони не змінили дегуманістичних характеристик процесу залучення населення до рухової активності, його відчуженості від людини та суті її природи. Оскільки заклики до використання фізичного виховання в інтересах зміцнення здоров'я носили тільки декларативний характер і не були підкріплені реальними, втіленими в життя діями.

На сучасному етапі розвитку українського суспільства найактуальнішими є проблеми стосовно напруженої соціально-демографічної ситуації, незадовільного стану здоров'я населення та очікуваної тривалості життя людей, прогресування хронічних неінфекційних захворювань та відсутності традицій здорового способу життя. Ці проблеми реально загрожують гуманітарній безпеці України.

Таким чином державна політика щодо залучення населення до рухової активності, яка передбачає втілення в життя гуманістичних ідеалів, цінностей та норм, покликана зупинити погіршення здоров'я нації й тенденцію депопуляції соціуму, сприяти якісному покращенню людського ресурсу, формуванню здорового способу життя, вихованню негативного ставлення до шкідливих звичок (наркоманії, куріння, зловживання алкоголем, асоціальної поведінки).

Визначення кожної людини об'єктом та суб'єктом процесу залучення до рухової активності.

Гуманізм, апіорі, передбачає турботу про людину, турботу про гідність та якість життя кожної особистості. У реальному ж процесі залучення населення до рухової активності

спостерігається ігнорування особистісного підходу до людини. Без уваги залишаються основні джерела її розвитку – активність, креативність і творча енергія.

Фізична культура і спорт як гуманітарна сфера має прямий стосунок до людини: в ній об'єктом та суб'єктом є власне кожна людина. Саме вона є центром роботи галузі, але, у свою чергу, й вона повинна докладати власних зусиль до того, щоб бути активним учасником спортивного руху. Кожен індивід є останньою інстанцією, що вирішує, яким йому бути та як йому жити.

Закономірність та необхідність людиноцентризму у галузі фізичної культури і спорту зумовлена запитами сучасної постіндустріальної епохи – епохи творчої людини.

Філософія людиноцентризму акцентує увагу на особистісних цінностях, способах і можливостях їхньої реалізації. Її предметом є життя індивіда, взяте як цілісність матеріальних та ідеальних, свідомих і несвідомих, кінцевих і нескінченних, загальних і національних, формальних та енергійних явищ [10, с. 12–13].

Гуманістичний шлях удосконалення процесу залучення населення до рухової активності передбачає орієнтування форм та засобів цього процесу на максимальний розвиток особистості із вмиканням механізмів саморегуляції на рівні внутрішньої мотивації та ціннісних орієнтацій індивідуума. Саме вони спонукають людину до тієї чи іншої діяльності, визначають людські устремління.

Важко не погодитись з думкою С.М.Литвиненко, що цей механізм видається надзвичайно важливим для розвитку спорту для всіх, оскільки участь у ньому дозволяє кожному індивідууму відчути себе „переможцем“, здійснити акт самореалізації, мати „миттєвості щастя“, що є потужним стимулом для залучення особистості до рухової активності [13, с. 141].

Ефективним є вплив на мотиваційну сферу індивіда засобів масової інформації. У низці наукових досліджень визначено, що рівень охоплення населення руховою активністю прямо залежить від інформованості та знань людини стосовно особливостей використання рухової активності для формування здорового способу життя [4, 8].

Значним резервом для залучення кожної людини до рухової активності видається підвищення різноманітності та якості послуг спортивно-оздоровчої індустрії, використання комп'ютерних технологій, сучасних комунікацій, діагностичних та тренажерних комплексів. Форми та засоби рухової активності повинні бути привабливими для людей та „зручними“ для використання.

Таким чином, гуманізація залучення населення до рухової активності передбачає визнання кожної особи головною дійовою фігурою цього процесу, що за допомогою інструкторів, тренерів та менеджерів

спрямовується на розвиток особистості та вирішення важливих соціальних завдань: 1) соціалізації, 2) активного дозвілля, 3) зміцнення здоров'я та 4) покращення якості життя.

Враховання інтересів, потреб та здібностей конкретної людини в процесі залучення її до рухової активності.

Кожна людина, кожна особистість – це неповторний світ, і цінність її полягає саме в її неповторності та самобутності. Автентичність кожної людини робить суто індивідуальними її потреби як матеріальні, так і духовні, тому і задовольнити ці потреби спроможна тільки сама особистість (зрозуміло, що за сприяння суспільства, яке має створити належні для цього умови) [3, с. 68].

Для гуманістичного переорієнтування фізичного виховання різних груп населення доцільно забезпечувати не просте збільшення запасу рухових вмінь та навиків, розвиток фізичних здібностей, а передусім – організувати процес залучення населення до рухової активності з використанням природних функцій саморозвитку особистості. –

3-поміж необхідних умов гуманізації процесу залучення населення до рухової активності є задоволення потреби особистості у визначенні можливостей свого вдосконалення, пошуку відповіді на питання „Який Я?“, „Який Я відносно Іншого?“, „Який Я порівняно зі своїм Ідеалом?“. Тільки порівнюючи свої можливості з можливостями „Іншого або з тими, до яких Я прагну“, людина може самовизначитись, самореалізуватись, а відтак самовдосконалитись.

Індивідуалізація діяльності з використання рухової активності у формування здорового способу життя, її максимальне наближення та специфікація відповідно до потреб кожної особистості складає основу сучасних технологій оздоровчої роботи гуманістичної спрямованості.

З метою задоволення різних інтересів, потреб та здібностей людей спортивна індустрія перманентно продукує нові види та форми рухової активності. Зокрема, останнім часом все більшої популярності набувають стритбол, пляжний волейбол, аквафітнес, пілатес, скейтинг, скейбординг, маунтинбайк, дайвінг та ін.

Передовий світовий досвід переконує в доцільності запровадження загальнонаціонального соціального моніторингу рівня охоплення людей організованою руховою активністю та їх відповідних інтересів й потреб.

Гарантування добровільності у виборі кожною людиною форм та засобів рухової активності.

Один з напрямів гуманізації процесу залучення населення до рухової активності проявляється у плюралізмі. Невиправданим є намагання підвести всіх під єдині стандарти та програми. Кожна людина повинна мати можливість вибрати ту форму та засіб рухової

активності, від якої вона отримує „радість м'язової діяльності“ та душевне задоволення.

Примушування та обмеження свободи у фізичному вихованні різних груп населення призводять до відчуження людини від такої діяльності.

Відомий американський гуманістичний психолог К. Роджерс велику увагу приділяв обґрунтуванню методологічного підходу до „навчання людини бути вільною“, мета якого допомогти індивіду бути здатним:

а) діяти за власною ініціативою і відповідати за ці дії;

б) до розумного вибору і самоспрямування;

в) виявляти критичність, оцінювати внески, зроблені іншими;

г) володіти знаннями, потрібними для розв'язання проблем;

ґ) гнучко і розумно (що є ще важливішим) адаптуватися до нових проблемних ситуацій;

д) оволодіти адаптивним способом підходу до проблем, вільно і творчо використовувати весь досвід, який знадобиться для вирішення цієї проблеми;

е) ефективно співпрацювати з іншими людьми у різних видах діяльності;

є) працювати не заради схвалення з чийого боку, а реалізувати власні соціальні цілі [16].

Таким чином, з позицій концепції гуманізму залучення населення до рухової активності має відбуватися на засадах добровільності та усвідомлення ними важливості таких занять для збереження здоров'я, активного дозвілля та загалом – покращення якості життя.

Надання можливостей для кожної людини у доступності занять руховою активністю.

Впровадження ринкових механізмів у галузь фізичної культури і спорту, її комерціалізація невідворотно призводять до розділення суб'єктів цієї галузі за рівнем умов та якості надання відповідних послуг. Світова практика свідчить, що уникнути такої диференціації практично неможливо. Водночас одна з тенденцій гуманізації фізичного виховання різних груп населення проявляється у створенні умов для залучення соціально незахищених верств населення до певного рівня рухової активності.

У цьому аспекті виправданим є впровадження механізмів фінансової підтримки державою маргінальних груп населення шляхом оплати їх спортивних занять.

Суспільство та кожен окремих індивід мають значну економічну вигоду у випадку встановлення податкових заохочень з метою залучення населення до рухової активності.

З метою державного гарантування доступності для кожної людини занять руховою активністю виправданим буде затвердження на урядовому рівні науково обґрунтованих соціальних нормативів щодо матеріально-технічного і кадрового забезпечення галузі фізичної культури та спорту.

Муніципалітетам доцільно створювати власні чи підтримувати громадські організації спортивної спрямованості, які створюють значні можливості для залучення до рухової активності інвалідів, дітей, жінок, осіб середнього та похилого віку.

Отже, основна відповідальність за можливість кожної людини мати відкритий доступ до занять руховою активністю покладається на державні інституції.

Забезпечення високоморальних взаємин між всіма учасниками спортивного руху, повага до свободи і гідності кожної людини.

У вітчизняній системі фізичного виховання різних груп населення нагальною є потреба подолати статусно-функціональний розподіл ролей у процесі залучення населення до рухової активності, який протягом тривалого часу впроваджувався на основі авторитарного підходу. Взаємини між інструктором, тренером, менеджером та особами, які залучаються до рухової активності, мають перейти зі сфери формально-організаційної у сферу неформальної людської комунікації. Взаємини на засадах партнерського співробітництва повинні замінити стосунки, які все ще домінують.

Пріоритетного значення набуває забезпечення відповідних екзистенціальних характеристик середовища залучення населення до організованої рухової активності, пропагування свободи і гідності кожної людини. Отже, важливим чинником гуманізації фізичного виховання різних груп населення є рівень особистісного і професійного розвитку та ціннісні орієнтири інструкторів, вчителів, тренерів, менеджерів, які не шукають шляхів панування над людьми, а прагнуть їх зрозуміти та спрямувати до розвитку особистості.

У цій ситуації важливо дотримуватися так званого „принципу поваги до партнера”, який передбачає щире визнання того, що інтереси й прагнення партнера не менш важливі, його думки не менш цікаві й цінні, ніж мої (наші). Повага до партнера, сприймання його особистості, орієнтація на перспективу, що відкривається перед ним, передбачають принципово таке ж саме ставлення до самого себе (іншими словами: повагу до себе) [1, с. 24, 26].

Корисними для реалізації зазначеного напрямку гуманізації процесу залучення населення до рухової активності є рекомендації президента Академії педагогічних наук України В.Г. Кременя: „Учитель повинен перестати бути над учнем, перестати жорстко регламентувати й однозначно визначати його розвиток і пізнання, а стати ніби поряд із ним, допомагаючи кожній дитині сконструювати й реалізувати оптимальний шлях пізнання і розвитку на основі індивідуальної сутності” [10, с. 539].

Сприяння самовдосконаленню та гармонійному розвитку особистості в процесі залучення до рухової активності.

У процесі самовдосконалення особистості під час організованої рухової активності важливим є не тільки тілесний компонент, а й духовний. Видатний представник німецької класичної філософії Г. Гегель в цьому контексті зазначав, що по-справжньому культурні люди, які здатні фізичною працею вигідно на краще змінити свою фігуру і які вміють зовні триматись гарно та незалежно, мають внутрішнє джерело таких зовнішніх проявів - високу духовну культуру [5, с. 34].

Фізична та духовна культура людини перебувають в нерозривній діалектичній єдності, вони визначають та зумовлюють одна одну, дають світу дійсно прекрасних людей, висока духовність яких підтверджується не менш гарними фізичними кондиціями та формою. Це і є той ідеал гармонійно розвинутої людини, до якого прагнули в античні часи і який й сьогодні не втратив свого актуального значення [7].

Підтвердженням цьому є популярне в наші дні відоме латинське висловлювання: „Mens sana in corpore sano”, яке тривалий час тлумачилось як „В здоровому тілі – здоровий дух”, що не відповідало значенню, яке вкладав в нього римський поет I–II ст. до н.е. Ювенал: „Дух здоровий в тілі здоровому” [12, с. 86].

Ідея гармонії тілесного (фізичного) та духовного (морального) у людині відображена у визначенні олімпізму як філософії життя, яка підносить та об'єднує у збалансоване ціле позитивні якості тіла, волі та розуму [15].

У характеристиці гармонійно розвинутої особистості ми дотримуємось точки зору В.І. Столярова, який відмічав такі її ознаки:

1. Людина виступає як активна, вільна, творча особистість, яка зорієнтована на самовдосконалення, самореалізацію, самоствердження, а разом з цим на самотрансцендентальність (шукає шляхи встановлення гармонійних стосунків з іншими людьми та з природою).

2. Гармонійний розвиток в людині тілесності (рухових здібностей, тілобудови, фізичного здоров'я), психічних здібностей (волі, інтелекту, уваги тощо), духовних якостей (моральності, етичності, мужності, патріотизму тощо). Просоціальну (гуманну, духовно-моральну) поведінку людини органічно доповнює розвиток рухових і психічних здібностей, адекватний його індивідуальному потенціалу та віковим особливостям. Пріоритет духовності в ієрархії цих здібностей людини.

3. Наявність цілісної та багатосторонньої культури особистості, всіх її елементів та форм (фізичної, психічної, моральної, етичної, екологічної, культури здоров'я, спілкування, світової культури тощо).

4. Гармонія індивіда у стосунках з іншими людьми, з природою та з самим собою.

5. Пріоритет людяності, моральних цінностей у стосунках з іншими людьми відповідно до таких гуманітарних цінностей, як

мир, дружба, взаєморозуміння, взаємна повага представників різних культур та віросповідань, толерантність, відмова від насильства, співробітництво та поведінка за законами краси та шляхетності в ситуаціях суперництва (боротьби), навіть якщо це передшкочає здобути перемогу.

6. Багатство, повнота та відповідність один одному розвитку всіх „підсистем” структури особистості та її культури: інформаційної (комплекс знань та переконань); мотиваційної (інтереси, потреби, ціннісні орієнтації тощо); емоційної (почуття, емоції тощо); операційної (здібності людини, її вміння та навички здійснювати певну діяльність, виконувати певні функції) [17, с. 28].

Висновки

У результаті проведеного теоретичного дослідження, обґрунтовано концепцію гуманізації процесу залучення населення до рухової активності в Україні. Охарактеризовано основні положення цієї концепції.

Запропонована концепція стане теоретико-методологічною основою для формування вітчизняної системи спорту для всіх.

Література

1. Балл Г.О. Сучасний гуманізм і освіта: Соціально-філософські та психолого-педагогічні аспекти. – Рівне: Ліста-М, 2003. – 128 с.
2. Барбашов С.В. Теоретико-методические основы личностно ориентированной технологии физкультурного образования школьников: Дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. – Омск, 2000. – 389 с.
3. Беланова Р.А. Гуманізація та гуманітаризація освіти в класичних університетах (Україна – США). – К: Центр практичної філософії, 2001. – 216 с.
4. Виноградов П.А. Теория и методика использования средств массовой информации в развитии физической культуры: Автореф. дис. ... д-ра пед. наук / Гос. ин-т физ. культуры им. П.Ф. Лесгафта. – Л., 1991. – 66 с.
5. Гегель Г. Сочинения: Пер. с нем. Т. 12. – М.: Соцэкгиз, 1959. – 440 с.
6. Жолдак В. Олимпизм – фактор гуманізації фізическої культури і спорту // «Олимпийское движение и социальные процессы»: Материалы XI Конф. – М.: Советский спорт, 2002. – С. 77–81.
7. Зенин О.К., Найденов П.К., Цитрин А.Г. Спорт и гуманизм // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2006. – № 10. – С. 157–161.
8. Исаев А.А. Концепция Российского спортивно-оздоровительного образовательного движения “Олимп” // Спорт для всех. – 1996. – № 1–2. – С. 31–36.
9. Исаев А.А. Теоретические основы развития целостной системы воспитания в массовом детско-юношеском спорте на принципах олимпизма: Дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. – М., 1999.
10. Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. – К.: Грамота, 2007. – 576 с.
11. Кряж В.Н. Гуманізація фізического виховання як научная практическая проблема // Актуальні проблеми розвитку руху „Спорт для всіх”: досвід, досягнення, тенденції: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. Т.1. – Тернопіль, 2007. – С. 80–85.
12. Латинские крылатые выражения / Автор-составитель Ю.С. Цыбульник. – Харьков: Фоліо, 2007. – 255 с.
13. Литвиненко С.Н. Педагогическая система управления развитием спорта для всех: Дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. – Нальчик, 2005. – 392 с.
14. Лубышева Л.И. Социология физической культуры и спорта: Учеб. пособие. – 2-е изд., стереотип. – М.: Издательский цент «Академия», 2004. – 240 с.
15. Олимпийская хартия // Энциклопедия современного олимпийского спорта. – К.: Олимпийская литература, 1998. – С. 576–597.
16. Роджерс К. Вчитися бути вільним // Гуманістична психологія: Антологія: В 3-х т. / Упорядники й наукові редактори Р. Трач і Г. Балл. Т.1: Гуманістичні підходи в західній психології ХХ ст. – К: Пульсари, 2001. – С. 38–59.
17. Столяров В.И. Спартианская социально-педагогическая технология оздоровления, рекреации и целостного развития личности: Пособие для специалистов учреждений социальной защиты населения и организаторов досуга детей и молодежи. – М.: АНО «Центр развития спартианской культуры», 2006. – 248 с.
18. Сучасний словник іншомовних слів: Близько 20 тис. слів і словосполучень / Уклали: О.І. Скопненко, Т.В. Цимбалюк. – К.: Довіра, 2006. – 789 с.
19. Усаков В. Потенциальные возможности олимпизма в формировании спортивной ментальности общества // «Олимпийское движение и социальные процессы»: Материалы XI Конф. – М.: Советский спорт, 2002. – С. 217–221.
20. Чуклова Н.В. Гуманізація фізического виховання студентів вузів: Дис... канд. пед. наук: 13.00.01. – Оренбург, 2005. – 170 с.
21. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1. – Тернопіль: Навчальна книга, Богдан, 2004. – 272 с.

Abstract. Dytchak M.V. Substantive provisions of conception of humanizing of process of bringing in of population to motive activity in Ukraine // Contemporary problems of physical culture and sports. - 2007. - №12. - P. 47-53. In the article the substantive provisions of conception of humanizing of process of involving of population are

considered to motive activity in Ukraine: 1) orientation of public policy on the conditioning for active leisure, forming of healthy way of life, strengthening of health and prophylaxis of chronic uninfectious diseases; 2) determination of everybody by a main object and subject of process of involving to motive activity; 3) account of interests, necessities and weaknesses of concrete man in the process of involving of him to motive activity; 4) guarantying of voluntarily in the choice by everybody of forms and facilities of motive activity; 5) grant of equal possibilities to everybody in availability of employments by motive activity; 6) providing of high moral standards relations between all participants of sporting motion, respect to freedom and dignity of everybody; 7) assistance to self-perfection and harmonic development of personality in the process of involving to motive activity.

Keywords: humanism, motive activity, population, sport, for all, physical education man.

Аннотация. Дутчак М.В. Основные положения концепции гуманизации процесса привлечения населения к двигательной деятельности в Украине // Актуальные проблемы физической культуры и спорта. - 2007. - №12. - С. 47-53. В статье рассмотрены основные положения концепции гуманизации процесса вовлечения населения к

двигательной активности в Украине: 1) ориентация государственной политики на создание условий для активного досуга, формирования здорового образа жизни, укрепления здоровья и профилактики хронических неинфекционных заболеваний; 2) определение каждого человека главным объектом и субъектом процесса вовлечения к двигательной активности; 3) учет интересов, потребностей и слабостей конкретного человека в процессе вовлечения его к двигательной активности; 4) гарантирование добровольности в выборе каждым человеком форм и средств двигательной активности; 5) предоставление равных возможностей каждому человеку в доступности занятий двигательной активностью; 6) обеспечение высококонтрастных отношений между всеми участниками спортивного движения, уважение к свободе и достоинству каждого человека; 7) содействие самосовершенствованию и гармоническому развитию личности в процессе вовлечения к двигательной активности.

Ключевые слова: гуманизм, двигательная активность, население, спорт для всех, физическое воспитание, человек.